

62014CJ0493

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

21. juuli 2016 (*1)

„Eelotsusetaotlus — Riigiabi — Keskkonnamaksu vähenduste vormis antav abi — Määrus (EÜ) nr 800/2008 — Teatavat liiki riigiabi, mida võib pidada siseturuga kokkusobivaks ja mis on teatamiskohustusest vabastatud — Teatamiskohustusest vabastamise tingimuste kohustuslik laad — Artikli 3 lõige 1 — Abikavas sisalduv sõnaselge viide nimetatud määrusele”

Kohtuasjas C-493/14,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesfinanzgericht'i (föderaalne maksukohus, Austria) 31. oktoobri 2014. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 6. novembril 2014, menetluses

Dilly's Wellnesshotel GmbH,

versus

Finanzamt Linz,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president R. Silva de Lapuerta, kohtunikud A. Arabadjiev, C. G. Fernlund, S. Rodin ja E. Regan (ettekandja),

kohtujurist: N. Wahl,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 21. jaanuari 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

—

Dilly's Wellnesshotel GmbH, esindajad: Rechtsanwalt M. Kroner ja K. Caspari,

—

Austria valitsus, esindajad: C. Pesendorfer ja M. Klamert,

—

Eesti valitsus, esindaja: K. Kraavi-Käerdi,

—

Euroopa Komisjon, esindajad: R. Sauer, P. Nemešková ja K. Herrmann,

olles 17. märtsi 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise
otsuse

1

Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada komisjoni 6. augusti 2008. aasta määruse (EÜ) nr 800/2008 [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) (ELT 2008, L 214, lk 3), artikli 17 lõiget 1 ja artiklit 25.

2

Taotlus on esitatud teenuseosutajast äriühingu Dilly's Wellnesshotel GmbH ja Finanzamt Linzi (Linzi maksubüroo, Austria) vahelises kohtuvaidluses selle üle, et viimane jättis rahuldamata nimetatud äriühingu taotluse saada tagasi 2011. aasta eest makstud energiaaktsiisid.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus (EÜ) nr 659/1999

3

Nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määrus (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT 1999, L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), sätestas artiklis 2 „Abist teatamise kord“:

„1. Kui vastavalt [ELTL artiklile 109] või muudele asjakohastele sätetele koostatud määrustes ei ole sätestatud teisiti, teatab kõnealune liikmesriik kõikidest uue abi andmise plaanidest komisjonile piisavalt aegsasti [...]“.

Määrus (EÜ) nr 994/98

4

Nõukogu 7. mai 1998. aasta määruse (EÜ) nr 994/98, milles käsitletakse [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (EÜT 1998, L 142, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 312), põhjendused 4–7 olid sõnastatud järgmiselt:

„(4)

komisjon on [ELTL artikleid 107 ja 108] kohaldanud mitmes otsuses ja selgitanud oma tegevuspõhimõtteid ka mitmes teatistes; silmas pidades komisjoni märkimisväärset kogemust [ELTL artiklite 107 ja 108] rakendamisel ja nende sätete alusel tema poolt välja antud üldisi dokumente, peaks komisjonil olema võimalus tõhusa järelevalve tagamiseks ja haldamise lihtsustamiseks, ilma et see nõrgestaks temapoolset järelevalvet, teatada määruste kaudu neis valdkondades, kus tal on piisav kogemus sobivuskriteeriumide määratlemisel, et teatavad abi liigid sobivad kokku ühisturuga [ELTL artikli 107 lõigete 2 ja 3] sätete kohaselt ning on seega vabastatud [ELTL artikli 108 lõikes 3] sätestatud menetlusest;

(5)

grupierandimäärused suurendavad läbipaistvust ja õiguskindlust [...];

(6)

kui komisjon võtab vastu määrusi teatavate abi liikide vabastamiseks [ELTL artikli 108 lõikes 3] sätestatud teatamiskohustusest, on asjakohane, et komisjon täpsustab [...] järelevalve tingimused, et tagada käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluva abi sobivus [sise]turuga;

(7)

kui komisjon võtab vastu määrusi teatavate abi liikide vabastamiseks [ELTL artikli 108 lõikes 3] sätestatud teatamiskohustusest, on asjakohane võimaldada tal esitada täiendavaid üksikasjalikke tingimusi, et tagada käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluva abi sobivus [sise]turuga“.

5

Määruse artikkel 1 „Grupierandid“ sätestab:

„1. Komisjon võib käesoleva määruse artiklis 8 sätestatud korra kohaselt vastu võetud määrustes ning kooskõlas [ELTL artikliga 107] teatada, et järgmised abi liigid sobivad kokku siseturuga ega eelda [ELTL artikli 108 lõikes 3] sätestatud teatamiskohustuse täitmist:

a)

abi:

[...]

iii)

keskkonnakaitsele;

[...]

2. Lõikes 1 osutatud määrustes tuleb iga abi liigi puhul täpsustada

[...]

e)

järelevalve tingimused vastavalt artiklile 3.

[...]“.

6

Määruse artiklis 3 pealkirjaga „Läbipaistvus ja järelevalve“ on sätestatud:

„1. Artikli 1 kohaselt määrusi vastu võttes kehtestab komisjon liikmesriikidele üksikasjalikud eeskirjad, et tagada selliste määruste alusel teatamiskohustusest vabastatud abi läbipaistvus ja järelevalve. Need eeskirjad sisaldavad eelkõige lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud nõudeid.

[...]“.

7

Määrust nr 994/98 muudeti nõukogu 22. juuli 2013. aasta määrusega (EL) nr 733/2013 (ELT 2013, L 204, lk 11) ning tunnistati seejärel kehtetuks nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrusega (EL) nr 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes (ELT 2015, L 248, lk 1).

Määrus (EÜ) nr 800/2008

8

Määruse nr 800/2008 põhjendused 5, 7 ja 46 olid sõnastatud järgmiselt:

„(5)

Käesoleva määrusega tuleks teatamiskohustusest vabastada igasugune abi, mis vastab kõigile käesoleva määruse asjaomastele tingimustele, ja abikavad, tingimusel et mis tahes nende alusel antav üksikabi vastab kõigile käesoleva määruse asjaomastele tingimustele. Läbipaistvuse tagamiseks ja järelevalve tõhustamiseks tuleks käesoleva määruse alusel üksikabi andmisel sõnaselgelt viidata II peatüki asjakohastele sättele ja liikmesriigi õigusaktile, mille alusel üksikabi antakse.

[...]

(7)

[ELTL artikli 107 lõikes 1] määratletud riigiabi suhtes, mis ei kuulu käesoleva määruse reguleerimisalasse, tuleks jätkata [ELTL artikli 108 lõikes 3] sätestatud teavitamisnõude kohaldamist [...]

[...]

(46)

Pidades silmas piisavaid kogemusi, mis on saadud keskkonnakaitsele antavat riigiabi käsitlevate ühenduse suuniste kohaldamisel, tuleks teatamiskohustusest vabastada [...] teatav keskkonnamaksu vähenduste vormis antav abi.“

9

Määruse nr 800/2008 artikkel 1 „Reguleerimisala“, mis asub määruse I peatükis „Üldsätted“, sätestas lõikes 1:

„Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste abiliikide suhtes:

[...]

d)

keskkonnakaitseks antav abi;

[...]“.

10

Samuti määruse I peatükis sisalduv artikkel 3 „Teatamiskohustusest vabastamise tingimused“, sätestas lõikes 1:

„Abikavad, mis vastavad kõigile käesoleva määruse I peatükis sätestatud tingimustele ning käesoleva määruse II peatüki asjaomastele sätetele, sobivad [ELTL artikli 107 lõike 3] tähenduses ühisturuga kokku ja vabastatakse [ELTL artikli 108 lõike 3] kohasest teatamiskohustustest, tingimusel et iga kõnealuse kava alusel antud üksikabi vastab kõigile käesolevas määruses sätestatud tingimustele ning et kavas on sõnaselgelt viidatud käesolevale määrusele, esitades selle pealkirja ja viite Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta.“

11

Nimetatud määruse artikkel 25 „Keskkonnamaksu vähenduste vormis antav abi“, mis asub määruse nr 800/2008 II peatüki „Erinevate abiliikide suhtes kohaldatavad erisätted“ 4. jaos „Keskkonnakaitseks antav abi“, sätestas:

„1. [Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik (ELT 2003, L 283, lk 51; ELT eriväljaanne 09/01, lk 405)] tingimustele vastavad keskkonnaabi kavad keskkonnamaksu vähenduste vormis on [ELTL artikli 107 lõike 3] tähenduses [sise]turuga kokkusobivad ja vabastatakse [ELTL artikli 108 lõike 3] kohasest teatamiskohustusest, kui täidetud on käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimused.

[...]“.

12

Määrust nr 800/2008 muudeti kehtivusaega puudutavas osas komisjoni 29. novembri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1224/2013 (ELT 2013, L 320, lk 22). Selle kehtivusaega pikendati kuni 30. juunini 2014. Seejärel tunnistati määrus nr 800/2008 kehtetuks komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrusega (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT 2014, L 187, lk 1).

Austria õigus

13

30. detsembri 2010. aasta eelarveseaduse (Budgetbegleitgesetz, BGBl. I, nr 111/2010, edaspidi „BBG 2011“) kohaselt ei olnud teenuseid osutavatel ettevõtjatel õigust energiaaktsiisi tagasi saada.

14

Energiaaktsiisi tagastamise seadus (Energieabgabenvergütungsgesetz, edaspidi „EAVG“) sätestab BBG 2011 §-ga 72 muudetud redaktsiooni § 2 lõikes 1:

„Energiaaktsiis tagastatakse ettevõtjale, kui on tõendatud, et tema põhitegevus on kaupade tootmine ja kui ta ei paku § 1 lõikes 3 nimetatud energiaressursse või sooja (aur või kuum vesi), mida toodetakse § 1 lõikes 3 nimetatud energiaressurssidest.“

Paragrahvi 2 ajaline kohaldamisala on kindlaks määratud EAVG § 4 lõikega 7, mis sätestab:

„[EAVG] § 2 ja 3 kohaldatakse Euroopa Komisjoni heakskiidu korral tagastamistaotluste suhtes, mis puudutavad ajavahemikku pärast 31. detsembrit 2010.“

Selle seaduse ettevalmistavatest materjalidest nähtub EAVG § 4 lõike 7 kohta järgmist:

„Muudetud sätete kohaldamine sõltub sellest, kas Euroopa Komisjon annab oma nõusoleku. Muudatus jõustub energiakasutuse puhul pärast 31. detsembrit 2010. Vastuvõetavaks ei tunnistata seega enam teenuseid osutavate ettevõtjate taotlusi, mis puudutavad ajavahemikke pärast 31. detsembrit 2010. Kui komisjon kiidab EAVG muudatuse heaks kui lubatud riigiabi, tuleb alates 1. jaanuarist 2011 kohaldada seadusjärgset piiramist tootmisettevõtjatele ning pärast seda kuupäeva ei ole teenuseosutajast ettevõtjatel seega enam õigust kasutatud energia eest tasutud energiaaktsiisi tagastamisele. Kui komisjon ei kiida muudatust heaks, jääb praegune õiguslik olukord muutumatuks ning nii tootmisettevõtjatel kui ka teenuseosutajast ettevõtjatel on jätkuvalt õigus energiaaktsiisi tagastamisele.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

Äriühing Dilly's Wellnesshotel GmbH (edaspidi „Dilly's Wellnesshotel“) esitas 29. detsembril 2011 taotluse, milles palus tagastada 2011. aasta eest tasutud energiaaktsiisi.

See taotlus jäeti 21. veebruari 2012. aasta otsusega põhjendamatusse tõttu rahuldamata, viidates BBG 2011-s sätestatud uuele korrale, mille kohaselt tagastatakse energiaaktsiis alates 1. jaanuarist 2011 vaid tootmisettevõtjatele. Rahuldamata jäeti ka Dilly's Wellnesshoteli kaebus Unabhängiger Finanzsenatile (sõltumatu maksukoda, Austria), mille asemel on nüüd Bundesfinanzgericht (föderaalne maksukohus, Austria).

Verwaltungsgerichtshof (Austria halduskohus) leidis 19. märtsi 2013. aasta otsuses, et pärast tema 22. augusti 2012. aasta otsuse (2012/17/0175) kuulutamist oleks energiaaktsiisi pidanud teenuseid osutavatele ettevõtjatele 2011. aasta jaanuari eest tagastama. Kohtu hinnangul ei olnud komisjon nimetatud kuu osas veel andnud heakskiitu uue regulatsiooni kohta, mis puudutab määruse nr 800/2008 kohast teatamist ja mis hõlmas vaid 1. veebruarist 2011 algavat ajavahemikku.

Dilly's Wellnesshotel esitas Unabhängiger Finanzsenatile (sõltumatu maksukoda) täiendava halduskaebuse, milles sisuliselt palus täielikult rahuldada ajavahemiku 2011. aasta jaanuarist kuni detsembrini eest tasutud energiaaktsiisi tagastamise taotlus. Dilly's Wellnesshotel oli seisukohal, et kui EAVG § 2 lõike 1 kohaldamisega koosmõjus § 4 lõikega 7 rikutakse liidu õigust, ei ole BBG 2011?ga kehtestatud uus regulatsioon kohaldatav ja teenuseid osutavatel ettevõtjatel on endiselt õigus tagasi saada energiaaktsiis, mida nad tasusid kogu 2011. aasta eest ja kauemgi.

21

Eelotsusetaotlusest nähtub, et EAVG (BGBl. 2001/1996) esialgse redaktsiooni § 2 lõikes 1 oli nähtud ette energiaaktsiisi tagastamine ettevõtjatele, kes tegelevad peamiselt „kaupade tootmisega“. Teenuste osutamise puhul oli aktsiisi tagastamine välistatud.

22

Euroopa Kohus leidis 8. novembri 2011. aasta otsuses Adria-Wien Pipeline ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke (C-143/99, EU:C:2001:598), et siseriiklikke õigusnorme, mis näevad ette maagaasilt ja elektrienergialt tasumisele kuuluva energiaaktsiisi osalise tagastamise vaid neile ettevõtjatele, kelle põhitegevus on kaupade tootmine, tuleb pidada riigiabiiks ELTL artikli 107 tähenduses.

23

Austria energiaaktsiisi tagastamist käsitlevaid õigusnorme on seejärel korduvalt muudetud.

24

Käesolevas kohtuasjas on eelotsusetaotluse esitanud kohtul kahtlusi, kas BBG 2011?st tulenev uus energiaaktsiisi tagastamist käsitlev regulatsioon on määrusega nr 800/2008 kooskõlas.

25

Kõigepealt on kohtul tekkinud kahtlus seoses küsimusega, kas Austria Vabariik võib seoses põhikohtuasjas kõnesolevate siseriiklike õigusnormidega tugineda määruse nr 800/2008 artiklis 25 ette nähtud vabastusele olukorras, kus ei täidetud kolme selle määruse I peatükis sätestatud tingimust.

26

Esiteks, nimetatud õigusnormid ei sisalda viidet määrusele nr 800/2008 ega ühtki märget selle määruse avaldamise kohta Euroopa Liidu Teatajas. Teiseks, kuigi nimetatud määruse artikli 9 lõige 1 näeb ette, et kõnealuse abimeetme kohta kokkuvõtlik teave tuleb komisjonile esitada „abikava jõustumisel“ 20 tööpäeva jooksul, edastati see antud juhul hilinemisega. Kolmandaks, eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et erinevalt määruse nr 800/2008 artikli 9 lõikes 2 sätestatust ei avaldatud kõnealuse abikava teksti internetis, arvestades, et asjaomane tekst ei olnud ega ole ka praegu komisjonile teatatud Interneti-aadressil kättesaadav.

27

Seejärel uurib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas abimeetme puhul võib tekkida õigus määruse nr 800/2008 artiklis 25 ette nähtud vabastusele olukorras, kus ei ole täidetud selle määruse II peatükis sätestatud tingimusi. Põhikohtuasjas kõnealust abikava ei iseloomusta keskkonnakahjude vähendamine või nende kahjude ennetamine ega ka mitte loodusvarade või

energiasäästu mõistlikum kasutamine. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul on seega kahtlusi seoses küsimusega, kas põhikohtuasjas kõnealused õigusnormid kujutavad endast „keskkonnakaitseks“ antavat abi nimetatud määruse artikli 17 lõike 1 mõttes.

28

Lõpuks väljendab eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtlusi seoses määruse nr 800/2008 artikli 25 lõikes 3 sätestatud tingimusega, mille kohaselt ei anta maksuvähendusi pikemaks perioodiks kui 10 aastat, kui põhikohtuasjas kõnealune abikava ei sisalda sõnaselget piirangut ajavahemiku kohta, millal aktsiiside tagastamine on lubatud, ega viidet komisjonile 7. veebruaril 2011 edastatud vabastamisteatises märgitud ajavahemiku kohta.

29

Nendel asjaoludel otsustas Bundesfinanzgericht (föderaalne maksukohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1.

Kas liidu õigusega on vastuolus see, kui abikava puhul kasutatakse määruse nr 800/2008 artiklis 25 ette nähtud erimenetlust, et saada vabastust ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest, kuid ei täideta nimetatud määruse I peatükis sätestatud mitmesuguseid kohustusi ning kava ei sisalda ka viidet sellele määrusele?

2.

Kas liidu õigusega on vastuolus see, kui abikava puhul tuginetakse keskkonnakaitseks antava abi suhtes kohaldatavale erimenetlusele, mis on ette nähtud määruse nr 800/2008 artiklis 25, kuid määruse II peatükis sätestatud kohustused, nimelt keskkonnakaitse meetmete ja/või energia säästmise meetmete edendamine kooskõlas nimetatud määruse artikli 17 punktiga 1 ei ole täidetud?

3.

Kas liidu õigusega on vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis ei näe ette ajalist piirangut ega sisalda ka viidet vabastamisteatises osutatud ajavahemikule, mistõttu see, et energiaaktsiisi tagastamist piiratakse 10 aastaga, nagu on ette nähtud määruse nr 800/2008 artikli 25 lõikes 3, ilmneb vaid vabastamisteatisest?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

30

Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub sisuliselt selgitada, kas määruse nr 800/2008 artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui sellises abikavas nagu põhikohtuasjas puudub sõnaselge viide nimetatud määrusele, esitatud ei ole selle pealkirja ja viidet Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta, siis ei saa pidada abikava puhul täidetuks tingimusi, mis määruse artikli 25 lõike 1 alusel lubavad vabastada ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest.

31

Kõigepealt tuleb meenutada, et teatamiskohustus on EL toimimise lepinguga riigiabi valdkonnas

kehtestatud kontrollisüsteemi üks põhielemente. Selle süsteemi kohaselt on liikmesriigid kohustatud esiteks komisjonile teatama igast meetmest, millega nad kavatsevad anda või muuta abi ELTL artikli 107 lõike 1 tähenduses, ja teiseks vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 3 mitte seda meedet rakendada enne, kuni nimetatud institutsioon on meetme suhtes teinud lõpliku otsuse (kohtuotsus, 8.12.2011, France Télécom vs. komisjon, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punkt 58).

32

Asjaomase liikmesriigi kohustus teatada komisjonile mis tahes uuest abist on täpsustatud määruse nr 659/1999 artiklis 2.

33

ELTL artikkel 109 lubab Euroopa Liidu Nõukogul anda asjakohaseid määrusi ELTL artiklite 107 ja 108 kohaldamiseks ning määrata konkreetselt ELTL artikli 108 lõike 3 kohaldamise tingimused, samuti viimati nimetatud sättes ette nähtud menetlusest vabastatud abi liigid.

34

Lisaks võib komisjon vastavalt ELTL artikli 108 lõikele 4 võtta vastu määrusi seoses riigiabi liikidega, mille kohta nõukogu on vastavalt artiklile 109 kindlaks määranud, et need võib ELTL artikli 108 lõikes 3 ette nähtud teavitamiskohustusest vabastada.

35

Niisiis on määrus nr 994/98, mille alusel võeti hiljem vastu määrus nr 800/2008, vastu võetud EÜ asutamislepingu artikli 94 (seejärel EÜ artikkel 89, nüüd ELTL artikkel 109) kohaselt.

36

Järelikult, hoolimata sellest, et iga meetmega, millega kavatsetakse kehtestada või muuta uut abi, kaasneb eelnev teavitamiskohustus, mida kohaldatakse liikmesriikidele asutamislepingute alusel ja mis kujutab endast aluslepinguga riigiabi valdkonnas kehtestatud kontrollisüsteemi ühte põhielementi, võib liikmesriik, kui tema heakskiidetud abikava vastab määruses nr 800/2008 ette nähtud asjaomastele tingimustele, tugineda teavitamiskohustusest vabastamise võimalusele. Seevastu tuleneb määruse nr 800/2008 põhjendusest 7, et riigiabi suhtes, mis ei kuulu määruse reguleerimisalasse, tuleks jätkata asutamislepingu artikli 108 lõikes 3 sätestatud teavitamiskohustuse kohaldamist.

37

Seetõttu tuleb määrust nr 800/2008 ja selles sätestatud tingimusi teavitamiskohustuse kui üldreegli igasuguse leevendamisenä, nagu ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 1 märkis, tõlgendada kitsalt.

38

Selline lähenemisviis on leidnud toetust, arvestades grupierandimäärustega taotletavaid eesmäärke, nagu need on välja toodud määruse nr 994/98 põhjendustes 4 ja 5. Kuigi komisjonil on lubatud võtta vastu selliseid määrusi, et tagada konkurentsieeskirjade tõhus järelevalve riigiabi valdkonnas, ilma et see nõrgestaks temapoolset järelevalvet selles valdkonnas, on määruste eesmärk ka suurendada läbipaistvust ja õiguskindlust. Nimetatud määrustega, järelkult sealhulgas ka määrusega nr 800/2008 ette nähtud tingimuste täitmine võimaldab tagada nimetatud eesmärkide saavutamise täies ulatuses.

39

Antud juhul näib selge, et asjaomastest õigusnormidest vastavalt määruse nr 659/1999 artiklile 2 komisjonile ei teatatud ning et ainus teatamiskohustusest vabastamine, mida võib kohaldada, on määruse nr 800/2008 artiklis 25 ette nähtud vabastus.

40

Määruse nr 800/2008 artikli 25 lõige 1, mis asub määruse II peatükis „Erinevate abiliikide suhtes kohaldatavad erisätted“, sätestab, et direktiivis 2003/96 ja määruse nr 800/2008 artikli 25 lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimustele vastavad keskkonnaabi kavad keskkonnamaksu vähenduste vormis on siseturuga kokkusobivad ja vabastatakse ELTL artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustusest.

41

Ilma et oleks vaja hinnata tingimusi, millele viitab määruse nr 800/2008 artikkel 25, mis on teise ja kolmanda küsimuse ese, tuleb märkida, et vastavalt selle määruse artikli 3 lõikele 1, mis asub määruse I peatükis „Üldsätted“, võib teatamiskohustusest vabastada üksnes tingimusel, et abikava sisaldab sõnaselget viidet nimetatud määrusele, esitatud on selle pealkiri ja viide Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta.

42

Põhikohtuasja puhul selge, et kõnealune abikava ei sisalda ühtki sellist viidet määrusele nr 800/2008.

43

Austria valitsus märkis selle kohta kohtuistungil, et siseriiklikul tasandil võeti vastu rakendusmeede, et hüvitada põhikohtuasjas arutusel oleva abikava puhul viite puudumine määrusele nr 800/2008 ning et vastavalt määrusele 651/2014 teatati sellest meetmest komisjonile 2014. aastal.

44

Piisab siiski, kui märkida, et olenemata sellest, milline on asjaomase rakendusmeetme õiguslik laad, ei saa see asjaomase perioodi puhul mingil juhul leevendada põhikohtuasjas kõnealustes õigusnormides viite puudumist määrusele nr 800/2008.

45

Lisaks tuleb märkida, et nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 54 ja 55 mainis, tuleneb konkreetsetes abikavas määrusele nr 800/2008 viitamise kohustuslikkus – selleks et liikmesriik saaks antud määruse alusel teatamiskohustusest vabastuse – määruse artikli 3 lõikest 1, mis sätestab, et abikavad, mis vastavad „kõigile“ määruse nr 800/2008 I peatükis sätestatud

tingimustele, vabastatakse teatamiskohustustest, tingimusel et iga kõnealuse kava alusel antud üksikabi vastab „kõigile“ käesolevas määruses sätestatud „tingimustele“ ning et kavas on „sõnaselgelt viidatud“ käesolevale määrusele.

46

Sellist tõlgendust toetab nii määruse nr 800/2008 artikli 3 lõikega 1 taotletav eesmärk kui ka selle sätte kontekst.

47

Kõigepealt, mis puudutab selle sätte konteksti, siis tuleks esiteks märkida, et määruse nr 800/2008 artikli 3 pealkiri on „Teatamiskohustusest vabastamise tingimused“, mis tähendab, et selles artiklis sätestatud tingimustele vastamine on määruse alusel konkreetse abimeetme puhul teatamiskohustusest vabastuse saamiseks vajalik. Teiseks tuleb määruse nr 800/2008 artikli 3 lõiget 1 lugeda koostoimes määruse põhjendustega, eelkõige põhjendusega 5, mille kohaselt tuleks teatamiskohustusest vabastada igasugune abi, mis vastab „kõigile“ käesoleva määruse asjaomastele „tingimustele“, ja abikavad, tingimusel et mis tahes nende alusel antav üksikabi vastab „kõigile“ käesoleva määruse asjaomastele „tingimustele“.

48

Seejärel, mis puudutab määrusele nr 800/2008 sõnaselge viitamise nõudega taotletavat eesmärki, siis ka selle võib tuletada põhjendusest 5, mis näeb ette, et „[l]äbipaistvuse tagamiseks ja järelevalve tõhustamiseks tuleks käesoleva määruse alusel üksikabi andmisel sõnaselgelt viidata II peatüki asjakohastele sätetele ja liikmesriigi õigusaktile, mille alusel üksikabi antakse“.

49

Määruse nr 994/98 artikli 3 lõige 1 näeb üldiselt ette, et „[a]rtikli 1 kohaselt määrusi vastu võttes kehtestab komisjon liikmesriikidele üksikasjalikud eeskirjad, et tagada selliste määruste alusel teatamiskohustusest vabastatud abi läbipaistvus ja järelevalve [...]“. Samamoodi näeb määruse põhjendus 5 ette, et grupierandimäärused suurendavad läbipaistvust ja õiguskindlust [...]“.

50

Nagu väidavad komisjon ja kohtujurist oma ettepaneku punktis 58, võimaldab konkreetsetes abimeetmes sõnaselge viide määrusele nr 800/2008 abi saajatel ja ka nende konkurentidel mõista, miks võib selle meetme ellu viia, ehkki sellest ei teatatud komisjonile ja viimane ei andnud selleks ka luba. Niisugune viide ei võimalda mitte üksnes komisjonil oma kontrolli teostada, vaid ka kolmandatel isikutel kavandatavatest abimeetmetest teada saada, et nad võiksid vajaduse korral kasutada oma menetlusõigusi.

51

Eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes tuleb sedastada, et määruse nr 800/2008 artikli 3 lõikes 1 sätestatud tingimus, mille kohaselt peab abikavades – selleks et neile laieneks ELTL artikli 108 lõike 3 kohasest teatamiskohustustest vabastamine – olema sõnaselgelt viidatud nimetatud määrusele, ei ole pelk formaalsus, vaid kohustuslik nõue, ning selle eiramisel ei saa nimetatud määruse alusel teatamiskohustusest vabastada.

52

Seetõttu tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 800/2008 artikli 3 lõiget 1 tuleb

tõlgendada nii, et kui sellises abikavas nagu põhikohtuasjas puudub sõnaselge viide nimetatud määrusele, esitatud ei ole selle pealkirja ja viidet Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta, siis ei saa pidada abikava puhul täidetuks tingimusi, mis määruse artikli 25 lõike 1 alusel lubavad vabastada ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest.

Teine ja kolmas küsimus

53

Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele ja kolmandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

54

Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

Komisjoni 6. augusti 2008. aasta määruse (EÜ) nr 800/2008 [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus) artikli 3 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui sellises abikavas nagu põhikohtuasjas puudub sõnaselge viide nimetatud määrusele, esitatud ei ole selle pealkirja ja viidet Euroopa Liidu Teatajas avaldamise kohta, siis ei saa pidada abikava puhul täidetuks tingimusi, mis määruse artikli 25 lõike 1 alusel lubavad vabastada ELTL artikli 108 lõikes 3 sätestatud teatamiskohustusest.

Allkirjad

(*1) Kohtumenetluse keel: saksa.